Ч. 87 (11.340). Львів, субота 21. квітня 1928. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Політика російського великодержавного шовінізму на Україні.

Авторитетні ревеляції КПЗУ.

Львів, 19. квітня 1928.

Про те, яку політику веде на Україні експозитура російської комуністичної партії, що зветься комуністичною партією більшовиків України (КП(б)У) писали ми не раз і не два. Ми все розшифровували правдиві російсько-імперіялістичні тенденції тієї політики і все підкреслювали кольоніяльне становище України в СРСР. На сторожі такого становища нашої великої Батьківщини стояла там і по нинішній день стоїть КП(б)У. Не хочемо тепер повторювати всього того, що ми на ту тему писали. Нині даємо слово самим комуністам, а саме тій групі українських комуністів що творили і творять цілий центральний комітет КПЗУ не по призначенні але з вибору, які виступили прилюдно з історичними просто ревеляціями про правдиву політику КП(б)У на Україні та про її русифікаторські й російсько-кольоніяльні тенденції відносно України. Комінтерн поставив їх за те поза скобки комун. партії та прокляв як „зрадників" і „єретиків". А вслід за тим призначив новий центральний комітет для КПЗУ. Одначе „викляті" Комінтерном члени ЦК КПЗУ не здалися і ведуть далі свою працю, демаскуючи русофільську політику теперішніх диктаторів України з КП(б)У. Вважаючи їх завзятими ворогами національно-політичної ідеольогії та ведучи з ними політичну боротьбу ми всеж мусимо признати, що їх боротьба з облудною політикою КП(б)У є наскрізь ідейна і в своїх наслідках неабичайно далекосягла для дальшого розвитку української нації й української культури в УСРР.

На VIII. конференції КПЗУ принято в справі теперішньої політики КП(б)У цілий ряд постанов. Опубліковані вони в ідеольогічному органі КПЗУ (комуністичної партії зах. України) „Наша Правда" за січень-лютий 1928 р. ч. 1—. Між тими постановами на стороні 31 і далі того органу читаємо:

„Російський великдержавний націоналізм, що все звик розглядати другі національности як кольонізаторські обекти, російську культуру розглядати як культуру вищого порядку, а культуру других національностей як культуру мужицьку, нижчого порядку, — ставиться вороже до окремих радянських соціялістичних республик. Для його ненависним є істнування тих республик, ненависна національна політика компартії (українізація і т. д.), ненависний розвиток української пролетарської культури. Він хотів би обмежити та зменшити значіння України як республики в межах СРСР, відібрати від неї усякі права, розпростерти над нею своє бюрократичне опікунство, хотів би вдержати за російською культурою домінуюче становище (спроби перемінити ленінградську Академію Наук на Всесоюзну), а українську культуру звести до засобу „порозуміння з селом", українську мову представити як штучно накидувану „галицьку" мову і т. д. — Треба ствердити, що тиснення цего великдержавного націоналізму помітне в деякій частині робітництва і членів партії. Воно проявляється в бюрократичному вивихненні українізації, добачуванні в ній не засобу втягнення широких українських робітничо-селянських мас у творчу роботу будування соціялізму, а засобу порозуміння з селом, засобу конкуренційної боротьби з національною політикою буржуазних країн, проявляється воно у відкидуванні потреби українізації серед міського пролетаріяту, в добачуванні у всякій національній культурі (отже і в умовах радянської влади) „культури пануючої кляси", це є буржуазної культури, у відштовхуванні кращих українських комуністичних сил під покришкою „націоналістичних уклонів", у спробах зменшити значіння України як республики в С. Р. С. Р. і обмежити її до культурно-національної автономії, і т. д.".

„Виступи Ларіна і Єнукідзе з трибуни ЦВК СРСР, стаття Ларіна в „Большевику" звернена проти українізації, дальше оборона цеї статті на XV. зїзді ВКП(б), виступ Луначарського (в кубанській справі), памфлети Бедного проти українізації опери, статті проти українізації опери (в органі ВЦРПС „Труд"), книжка Ваганяна „О нац. культуре", стаття Затонського „Матеріяли до українського національного питання" (в „Більшовику України") і т. д. — все це наглядні показчики в бік збочень російського великодержавного шовінізму".

Читачам не можна ні на хвилю забувати, що так характеризують теперішню політику КП(б)У на Україні не якісь там контрреволюціонери а комуністи з КПЗУ, найзавзятіші вороги всякої чистої національно-політичної ідеольогії.

В тих самих постановах читаємо далі, що цю політику проводить тепер на Україні група Кагановича, який є секретарем КП(б)У і який безпощадно усуває з рядів КП(б)У усіх тих українців-комуністів, що йому противляться, як Шумського, Гринька і численних інших менше визначних. Думаємо, що до всего вгорі наведеного не треба ніяких коментарів.

Містерії.

Що діється в „Народньому Домі"?

Недавно звсували ми на сторінках нашого органу незавидний стан справ в найстаршій галицько-українській культурній установі, в „Народньому Домі". Заповіджені нами зміни на днях уже переведено. І так службовика Труша, який в характері свідка склав відомі зізнання в суді про господарку Льва Черкавського (в характері комісаря), перенесено до бібліотеки, де вже відпаде всяка спроможність слідкування за комісарською господаркою. Директором канцелярії „Нар. Дому" і головним технічним керманичем господарки цеї величезної установи на місце спенсіонованого д-ра В. Лаголи став Іл. Липецький, директор рахітичного „Рольничого Союза" і права рука Льва Черкавського. Ну, тепер уже правитимуть загально-національною інституцією самі свої, найближчі і „духово" найрідніші.

Після великого обтяження майна „Народнього Дому" через затягнення гіпотечної позички у висоті 160.000 зол. у Банку Краєвого Господарства на інвестиційні ціли, зроблено новий крок у напрямі дальшого обтяження. Ще минулого року інж. Пежанський перевів реставраційні роботи в будинках „Нар. Дому", одначе ще й досі не одержав належної йому заплати, хоч піднято позичку з Банку Кр. Господарства. На основі рахунку, виставленого інж. Пежанським зесконтовано недавно в Галицькій Касі Ощадности вексель на 10.000 зол., підписаний Болековою, ком. М. Бачинським і Іл. Липецьким, однак належности інж. Пежанському всетаки не виплачено. Гроші розійшлися мабуть на потрібніші ціли.

Як бачимо, під кермою москвофільських комісарів зпід стягу Льва Черкавського, над яким протекторат обняв „одинковий" посол д-р Здзіслав Стронський та під доглядом фондаційної влади, поступає приспішене обтяжування майна „Нар. Дому". Цей протекторат монополістичної „одинки" і поблажливість, як не прихильність фондаційної влади викликують просто заворот голови у горстки епігонів безпринціпного й безхарактерного москвофільства. Не диво, що один з тієї невеличкої, але чесної компанії висловився принагідно, що коли **„Нар. Дім" і перейде в українські руки, то хіба в такому стані, як його обняли в посідання „старорусини" в 1848 р.**, себ-то в стані повної девастації. Як відомо, в 1848 р. українському народові, репрезентованому тоді „святоюрцями", які опісля опинилися в москвофільському таборі, віддано згарища по єзуїтської колегії.

Чи справді будемо безучасно ждати аж український нарід прийде в посідання не своєї установи, а руїн загально-української національної інституції, здвигненої всім народом і вивінованої цілими поколіннями? Чи не знайдемо способів і засобів, щоби покласти край невимовно важкому станові в „Нар. Домі", чи лишимо цю національну фортецю в руках ворогів і ренегатів?

Ось питання, які вимагають позитивної відповіди й полагоди з нашого боку, ось журба всіх свідомих українських громадян, а в першу чергу виборних українських представників.

Прага співає.

(Від власного кореспондента.)

Прага, 12. квітня 1928.

Протягом останніх двох тижнів Прага витала в своїх старославних мурах три більших зібрання чужих гостей: членів міжнародньої парляментарної Унії, членів міжнароднього Союза лікарів-анатомів і членів чеських та інших славянських співочих товариств. Конгрес парляментарної Унії викликав зацікавлення в нешироких політичних колах, ще менше розголосу викликав самозрозуміло лікарський зїзд. Зате наробили великого шуму співочі товариства, так що відгомін і нині ще лунає в Празі й поза Прагою.

Шість тисяч співаків і співачок під одним дахом — це вже само по собі не абияка сензація. А тут ще позначились патріотичні, расові й мистецькі моменти, які надали ювилейному святові чехославянської співочої громади особливої цікавости. Отже не дивниця, що в дуже широких колах празького суспільства панував у днях 7—9. квітня особливо піднесений, урочистий настрій.

Нагодою до влаштування свята послужив 60-літній ювилей заснування чеської співочої громади. У році 1868, у добі найвищого розвитку чеського національного руху, провідники перших чеських хорів заложили ту громаду („обец") і в короткім гаслі висловили зміст і завдання хорового співу: **„Співом до серця, серцем до батьківщини"**. Це гасло включило співочу справу в систему загальної праці над відродженням чеського народу й відбудовою чеської держави. Співоча справа перестала бути забавою й умістептвом для мистецтва. Вона зробилась одною з форм національної роботи й заняла рівноправне місце поруч із розбудовою шкільництва, організацією рідного промислу, політичною боротьбою і т. д.

Дістающи таку патріотичну апробату, чеська співоча справа розвинулась незвичайно широко. У Празі й по інших чеських містах повстало безліч мужеських, жіночих, мішаних і шкільних хорів, які затягнули в свої лави значні кадри чеської інтелігенції. Не маючи добрих голосів, чехи надолужили цей брак працьовитістю й підпорядкованістю провідній волі. Показалось, що не тільки у рільництві, але і в мистецтві працею можна надолужити брак природних скарбів. Зі своїм дуже невдячним голосовим матеріялом чеські співаки, виступаючи організованою громадою, осягають таких наслідків і роблять таке глибоке враження, що їм можуть позавидувати й найкращі українські хори, як відомо найбагатіше наділені природою щодо краси голосового матеріялу.

Ювилейні концерти тривали три дні й відбувались у величезнім промисловім палаці на території взірцевих торгів, що був із затратою 250 тисяч корон спеціяльно для цеї мети пристосований. Першого дня виступило 16 хорів, у тім числі моравські учительки, празькі учительки, празький „Глагол", моравські учителі, празькі учителі, „Сметана", „Кржіжковски", „Славія" та ін. Другого дня виконано дві великі кантати, спеціяльно написані для цього свята: „Воскресения" Б. Карели та „Яношікове весілля" Я. Белли. Першу кантату виконувала тисяча співаків і співачок, другу — пять тисяч. Тогож дня увечері виконано у Сметановій салі Репрезентаційного дому новий великий твір славного моравського композітора Леоша Янáчка — „Глаголицьку мессу". Третього дня виступали дальші чеські й словацькі хори, які не могли виступити на першім концерті, а ввечері тогож самого дня відбувся концерт інших славянських хорів — хорватського, що спеціяльно прибув із Загреба, польського, що прибув із Познаня, серболужицького, російського хору „Архангельський" та українського академічного хору під орудою пані Росіцевич-Щуровської.

Чехословаки використали це свято, щоб іще раз продемонструвати перед власним і чужим громадянством висоту своєї **співочої культури**, хист своїх хорових композиторів і зручність своїх хорових дірігентів. Свою національну місію чеські співочі товариства виконали — тепер вони виконують місію інтернаціональну, себто несуть у чужий світ пошану й подив до чеської музики, дисциплінованости й культурности. Досить сказати, що один лише хор моравських учителів досі дав за кордоном понад 160 концертів.

Зпоміж чужих хорів найбільше вподобався на око хор серболужичан, бо він виступив у своїх мальовничих національних строях. А на слух найбільше вподобався — це можна сказати без зайвої скромности — український академічний хор. Пані Щуровська, колишня співробітниця незабутнього Кошиця, спромоглась видобути з нефахових співаків і співачок стільки чару, стихової сили й звукової краси, що навіть поважна частина чеської преси мусіла перед нею перемогою з повним уважанням схилитись (напр. рецензія „Народа" з дня 12. ц. м.).

Українська участь у чехославянськім співочім святі ще раз підкреслила вагу й користь українського активізму на міжнароднім полі, історія дає нам тепер

„передишку“, яку треба використати для зміцнення не тільки внутрішніх, але і зовнішніх позицій. Школа, що українці не були заступлені ні на конгресі міжнародньої парляментарної унії, ні на з'їзді лікарів-анатомів. Такої перемоги, як на олімпійськім світі, українці там напевне не віднесли, але вже сама їх присутність малаб не абияке значіння.

М. Г.

Посол до своїх виборців.

Лист посла д-ра Івана Курівця до виборців 52. виборчого округа (Стрий, Калуш, Долина, Сколе, Дрогобич, Турка).

Високоповажані Виборці! Дякую Вам сердечно за велике довіря, яким Ви наділили мене й моїх товаришів, віддаючи при виборах до сойму дня 4. березня ц. р. свої голоси масово на листу ч. 18. і вибираючи мене послом Вашого округа.

Не зважаючи на перепони й неперебірчиві засоби переслідування з боку ворожих чинників, не зважаючи на злобні наклепи й клевети противних партій Ви постояли гідно й чесно за листу одноцілого українського національного фронту і віддали на неї 100.500 голосів. Тим Ви ствердили свою велику громадську зрілість і національну свідомість. З великим жалем у глибині мого серця повідомляю Вас, що виключно лише з причини важкої недуги, до того зломаний нещастями війни, а ще більше руїнницькою та злочинною роботою ворожих нам партійних установ підчас і після виборів, я не почуваю себе на силах у теперішніх відносинах виконувати сумлінно й енергійно посольські обовязки й тому складаю посольський мандат. Ще раз підкреслюю, що лише недуга серця і цукровиця, які у мене наслідком перемучення сильно змоглися і потреба довшого лікування поза границями краю, зневолили мене до цего прикрого кроку.

Злобні вісти, поширювані ворогами нашої національної єдности, про те, немов би я складав мандат під терором Управи Українського Національно-Демократичного Обєднання є нікчемною видумкою лихих людей. Я все і всюди стояв і стою під стягом Українського Національно-Демократичного Обєднання і думаю, що тільки ця українська політична партія є під теперішню пору одиноко доцільна й потрібна для українського народу. Пятную всі наклепи і клеветничі летючки, поширювані між Вами проти проводу УНДО ворогами нашого народу.

Дякую Вам ще раз за велике довіря, з яким Ви пішли за моїм голосом і віддали масово свої голоси на листу ч. 18.

Сьогодні з чистою совістю складаю мій посольський мандат, бо замісць мене, чоловіка хорого, вступає до сойму мій наслідник п. **Антін Максимович**, заступник і організатор українського робітництва, який досі виявив велику енергію в організації робітництва і причинився тим до нашої світлої виборчої побіди.

Завдяки виборчій політичній організації УНДО і бльоку непольських народів, до якого воно входило (листа ч. 18). здобули ми 5 мандатів з державної листи. З числа тих мандатів припав один п. **Михайлові Струтинському**, редакторові „Свободи“, уроженцеві села Підмихайле калуського повіту, який разом із послами дир. **О. Луцьким, д-ром Блажкевичем і Максимовичем** будуть гідно й чесно заступати Ваші справи (52. виб. окр.) і боронити інтереси цілого українського народу.

Здоровлю Вас сердечно і з великою пошаною для Вас

Д-р Іван Куровець.

Радянська Україна.

Трудноші в українському індустріяльному басені.

Московський кореспондент віденської „Н. Фр. Пресее“ інж. Н.Бассехес в спец. кореспонденції пише про недалекий процес арештованих в Донбасі інжинірів та про політичне значіння противенства між радянською державою і спеціялістами (спецами). Те противенство зазначилося наглядно в Донбасі, а його наслідки — це арештування інжинірів (спеців), а між ними й німецьких інжинірів.

У вичерпуючій кореспонденції інж. Бассехес порушив і загальні справи в українському індустріяльному басені, які з певністю цікавитимуть наших читачів, бо вони виявляють весь сувій складности життя й буття в Донбасі. В одному з розділів своєї кореспонденції пише інж. Бассехес:

„Положення в Донбасі все було хитке. Робітництво вугляних і залізних варстатів передтим стояло під впливом соціяльно-революційних організацій. Аж нерозумна політика „білих“ зробила з них більшовиків. **Але тоді зявилася конечність найти посередній шлях між протилежними інтересами українського селянства й робітників. Більшовицький рух на Україні побідив лише тим способом, що він признався до національного самоозначення українства.** Якщо хотілося не втратити прихильности українського селянства і нижчої верстви української інтелігенції, яка там є політично таковою впливовою, то мусілося піти на шлях послідовного переведення українізаційного процесу. Найбільша частина Донбасу лежить територіяльно на Україні. Та індустріяльне робітництво є московське (великоруське. Вже не одно витворює важке положення. Я знаю провідних комуністів, які — бажаючи спекатися примусу вивчити українську мову — стараються знову перенестися в центральну Росію. **Національне питання є одним зі складових частин важкого положення в Донбасі.** Але також положення управи копалень є тому надзвичайно складне. Великі трести в Донбасі: „Донуголь“ й „Югосталь“ є підчинені безпосередньо союзній управі в Москві, що дало товчок крайному крилові українських націоналістів виступити з приводу цього. Отже треба було дати більший вплив льокальному українському урядові на управу в Донбасі“.

Дальше говорить інж. Бассехес про слабкість комунізму серед донецького робітництва та про загострене питання платень.

В даній хвилі ця справа і звязані з нею труднощі цікавлять нас менше. Довший уступ з московської кореспонденції „Н. Фр. Пресее“ привели ми тільки на те, щоби показати, яку велику ролю в чисто економічних справах грає національне питання й національне почування, як росте й поширюється українська національна ідея та як чужинний обсерватор оцінює її силу і значіння. „Більшовицький рух на Україні побідив лише тим способом, що він признався до національного самоозначення українства“. Отже ясно, що національна ідея та українська національна справа на Україні є надзвичайно живі і тугі та що всяке відхилення від них, а тим більше оспівування та занедбування їх зіневь-віниів погрожує провалом більшовицькому рухові.

Останні вісти.

(Власні телефонограми з 19. квітня 1928)

БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ

(ж) Бюджетова комісія в соймі розпочала сьогодні праці над бюджетом, перервані на святочні ферії. Засідання почалося в 12 год. в полудне. Перед приступленням до нарад пос. Діамант (ППС) вказав, що денний порядок змінюється в останній хвилині без відома членів комісії. Наслідком цього члени комісії не можуть приготовитися. Щойно із газет члени комісії довідалися, що нині має бути обговорюваний бюджет мін-ства прилюдних робіт замісць мін-ства військових справ. Голова комісії пос. Бирка зазначив, що зміна цих нарад послідувала в наслідок недуги марш. Пілсудського і тому бюджет мін-ства військових справ буде розгляданий щойно за кілька днів. Приступлено до розгляду бюджету сойму і сенату. Урядовий прелімінар передбачує по стороні видатків суму 8,623.764 зол. Референт пос. Вижиковський (Визволене) пропонує збільшення видатків на 472.572 зол. при тому та підвижка не обіймає ніякої підвижки посольських дієт. Вона необхідна у звязку із розбудовою соймового будинку. Наслідком цього треба занагажувати нових урядовців і збільшати видатки на опал і світло. Крім того референт пропонує підвишку кредитів на бібліотеку та на соймові друки. Підчас дискусії виринула справа препоганої акустики нової салі. Референт признав, що треба покликати спеціяльну окрему комісію, яка мусить обдумати як зарадити кепській акустиці, а також окрема комісія мусить подумати над заповненням тих місць у соймовій салі, які призначені на малюнки. В дискусії критиковано нинішнє виарядування буфету. Пос. Корнацький (За Л. Н.) інтерпелює президії соймового бюра в справі минулорічного влому до соймового помешкання клюбу. Цей влом, заявляє, мав розвідчий характер. Посли хочуть мати певність, що у соймовім будинку є досить забезпечен перед такими можливостями. Пос. Дубський (Стр. Хл.) звертає увагу, що ця та підвишка соймового бюджету мож бути використана для [illegible]

ІВ. НІМЧУК.

Невмируща песа.

ПРО ПОТРЕБУ ПЕРЕРІБКИ „ОЙ, НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ“.

Сорок літ минуло, як на сцені українського театру в Галичині виставлено вперше примітивно-просту народню оперетку чи пак мельодраму Старицького „Ой не ходи Грицю та на вечорниці“, що донині не стратила у нас своєї атракційної сили, що не перестала стягати до театру публики і робити каси. За той час неодин нарід дійшов з нічого до власних театрів, створив свою драму й оперу, а ми стоїмо й далі на місці і як сорок літ тому, так і сьогодні панує у нас всевладно і майже безконкуренційно — невмирущий Гриць і його нещасна Маруся... Наче зовсім безслідно пройшов той час для нас в области театрального мистецтва, наче ми його легкодушно прогавили...

Розбирати причини того сумноболючого стану, шукати винних — не є моїм завданням. В нинішній статті хочу подати кілька думок, що насунулися мені при нагоді вистави „Ой не ходи Грицю“ у великому міському театрі у Львові. Може мої уваги заставлять кого з наших компетентних людей занятися ближче порушеними тут питаннями і приступити вже раз до такої обробітки цієї національної песи як під оглядом тексту, так і під оглядом музики, щоб вона стала нарешті твором справді мистецьким.

На це наш „Гриць“ заслужив собі без сумніву вже давно. Бож ця народня драма з жанром чисто опретковим — безперечно питома українська національна оперетка, одна з найцінніших у нас взагалі. Дорівнюють їй може ще тільки „Вій“ і „Запорожець за Дунаєм“, а все інше у нас стоїть далеко позаду. Музика в „Грицю“ така гарна, ніжна, в ній стільки символіки, що ця наша мельодрама має всі дані піти в широкий музичний світ і його здобути — приступом. Тимбільше, що ідея „Гриця“, його зміст — незвичайно глибокі, просто вічні. Ці два елементи „Гриця“: його глибокий зміст і його прегарна музика, що злучені разом дають прекрасні картини українського народнього життя й побуту, предестинують цю мельодраму на нашу найкращу, питомо-національну оперетку, що мусить подобатися таксамо нам, як і чужинцям, що може заступити нас гідно перед культурним світом.

Одначе щоби „Гриць“ міг і дальше бути безконкуренційною виставою на нашій сцені, щоби міг пробити собі шлях в Европу — він мусить піддасти основній перерібці, з нього мусять бути усунені крайні примітивізми як у тексті, так і в музиці. Щойно в такому виді наш „Гриць“ міг би перейти в репертуар найбільших европейських столичних театрів і витримати з успіхом конкуренцію з творами подібного покрою інших народів.

Хто був на недавній виставі „Гриця“ в міському театрі, в яку вложено безперечно багато заходів і труду, той, відсидівши пять довгих актів і вертаючи опівночі домів, не міг не почувати якогось сорому, якогось приниження саме з приводу довжезности вистави. Бо остаточно можна пояснювати сяк і так обставину, що ми, як і кількадесять літ тому, виступаємо т. ск. репрезентаційно все з нашим „Грицем“; але не до прощення є це, що той бідний Гриць мусить мучити і себе, і всіх своїх знайомих на сцені, і цілу публику на протязі повних пять актів цілих чотири години! Тому для кожного, хто любить театр і цінить його культуру, ясно, що наш „Гриць“ мусить піддатися основній операції, коли не хоче відтручувати від себе сучасного культурного слухача своєю старечістю, нудотою і своїм надто вже сирим примітивізмом.

Конкретно можна би без ніякої шкоди для цілости викинути цілу сцену (акт) з ворожкою, навязавши безпосередньо до сцени над потоком (де дівчата перуть) сцену з парубками, що по тексту приходять на місце, де передтим була Маруся у ворожки. Позатим можна би легко скоротити або й викинути усякі зайві діяльоги і деякі поменші сценки, що нині просто разять своєю вже не простотою, але таки грубим примітивізмом (довжезна сцена з „кармогоном“). Ціла акція повинна бути зведена до трьох, остаточно до чотирьох актів і не сміє довше тревати, як 2.30—3 години включно з павзами.

Зовсім окрема справа — музична обробітка „Гриця“. Хто робив цю музику, нині ніхто не знає. За час цілого 40-літя переходила ця музика через різні руки і вкінці в практиці мусіло дійти до того, що кожний капельник має вільну руку і робить з партитурою „Гриця“, що хоче. І виходить таке, що музична сторона „Гриця, якою він найбільше притягає слухача, є в такому нужденному виді, що вже не домагається, а просто кричить за основною, фаховою перерібкою. Навіть якби Кропивницького і його капельника ніхто не змінив досі ні на йоту (що не є правдою), то й так треба би все зуніфікувати, звести до порядку, усунути найбільш разячі місця, очистит від музичних абсурдів.

Розуміється, в музичній перерібці треба бути бережним і по змозі не давати нічого нового, тільки базуватись на тім, що є, хоч, що правда, музику о „Гриця“ варто би поширити (особливо в деяких місцях) на чому він тільки зискав би. Все це міг би перевести без більшого труду музик-композитор, що має відповідне фахове знання і розуміння музичного тату.

При кінці ще одна увага: сюжет „Ой не ходи Грицю“ аж проситься до створення з нього національної української опери. Композитор був би тут поставлений перед важку дилему: опера в старому розумінні, чи музична драма? Та якби там не було, його праця булаб дуже вдячна, і можна тільки побажати, щоб такий композитор якнайскорше найшовся.

вими колами для нових атаків проти Сойму. Головно торкнулися в дискусії відпишки, пропонованої референтом на бюджет соймової бібліотеки. Голосування відложено до завтра 10.30. Вечірнє засідання в год. 5.45 було присвячене бюджетові мін-ства публичних робіт. Перший промовляв мін. Морачевський. Попередній бюджет виносив номінально 96,500.000, фактично 118 міл. Нині виносе номінально 184 міл. а з додатком інвестиційного бюджету 218 міл. Колиб рахувати надзвичайні видатки, які приходять що року, то вийде підвишка на 100 проц. Головний зріст видатків спричинено лихвою будівельних матеріялів, яка відбивається погано на доріжні всіх помешкань в Польщі, а також на зрості загальної дорожнечі. Над питанням зросту цін будівельних матеріялів мін. розводиться дуже широко. Год. 8 вечер його промова тріває далі.

ПРО ТРОЦЬКІСТІВ І СТАЛІНІВЦІВ.

(ж) Комуністична посольська фракція видала комунікат, опрокидуючий газетні інформації, наче би два комуністичні посли з округу Бендзін були троцькістами і як такі мали скласти мандати. Згідно із комунікатом у комун. партії Польщі буцімто панує повна єдність і поділу на троцькістів і сталінівців нема. При тій нагоді комун. посольська фракція нападає на ППС і зводить з нею партійні порахунки.

ВЕЛИКИЙ ЗЕМЛЕТРУС НА БАЛКАНІ.

(ж) Останні відомости з Софії і Букарешту говорять про великий землетрус на Балкані, головно ж у Болгарії. Наслідки катастрофи ще остаточно невідомі, тому, що землетрус знищив майже всі телеграфічні і телефонічні получення, так що відомости йдуть окружною дорогою через Відень. Все таки вже тепер число жертв у Болгарії можна рахувати на сотки. Місто Тасково цілком знищене. Землетрус повторився кількома наворотами, так що мешканці таких міст як Філіпополь і самої Софії покинули свої хати та живуть під голим небом. Також з Румунії надходять вісти, що в Букарешті счинилася внаслідок землетрусу паніка. В Будапешті теж відчуто землетрус, але там він не заподіяв віякої шкоди.

ПІСЛЯ БУРІ В ПОЛЬЩІ.

(ж) Після метелиці в Польщі дотепер нема ще всіх телеграфічних і телефонічних сполук. Досі Варшава має міжміську телефонічну сполуку із Вильном, Берестем, Львовом, Люблином, Краковом і Лодзею. Всі інші перервані. Із закордоном звязок є лише з Берліном.

„БРЕМЕН" ЛЕТИТЬ ДО НЮ ЙОРКУ.

(ж) Один із подорожників „Бремен" заявив представникові амер. пресової агенції, що залога „Бремен" тоді щойно буде уважати, що перелетіла Атлантик, коли приїде на „Бремені" до Ню Йорку. Це станеться за яких 2—3 дні, коли доставлять на Ґрінли Айленд частини необхідні для направи ушкодженого літака „Бремен". Поки що все те залежить від погоди, бо інакше не можна взагалі передістатися на Ґрінли Айленд. Виходить, що залога „Бремен" рішила летіти далі і не кидає свого літака.

ПРОЄКТ НОВОГО ЛЕТУ.

(ж) Син славного французького летуна Блеріо задумує цеї осени летіти до Америки на одноплатівці. Тепер вже йдуть приготування.

МАСОВІ БАНКРОЦТВА НА УКРАЇНІ.

(ж) Наслідком репресій зі сторони влади на Україні йде масове зачинювання крамниць і приватних підприємств. У самому Київі загальний оборот приватної торговлі зменшився з 60 міл. у минулім році до 27 міл. карб. у цьому році.

„СТШЕЛЕЦ" І ФАШИСТИ.

(ж) Варш. „АБЦ" повідомляє: В політичних колах кажуть, що внедовзі має виїхати до Італії чотирьох діячів на спеціальні студії над організацією фашистів. Ці студії мають практичний характер. А саме є замір переорганізувати „Стшельца" на лад фашистівських організацій, щоби з тої організації створити підставу окремої дужої сили

ПЛАТНІ ОФІЦЕРІВ І УРЯДОВЦІВ.

(ж) Справа стабілізації урядничих платень буде залежна від перебігу нарад у бюджетовій комісії. Справа офіцерських платень буде імовірно полагоджена окремо незалежно від платень решти категорій державних урядовців і функціонарів.

В справі бурси для торговельно-промислової молоді.

(Стаття надіслана.)

Союз Українських Купців у Львові започаткував збірку фонду для будови бурси для молоді, яка, бажаючи посвятитися торговлі і промислові, тиняється по дорогих, часто невідповідних і шкідливих „станціях" великих міст. Цю акцію дрібної горстки нашого львівського купецтва повинно підтримати наше громадянство, а головно загал купецтва, не лише у Львові, але й на провінції та за кордоном.

Після наших останніх політичних невдач наше громадянство пізнало, що до національного визволення необхідна перш за все економічна сила народу. Тому то наша молодь почала горнутись останніми часами до практичних наук, до фахових шкіл. Та не лише молодь, але й цілі гурти старших громадян, неприйнятих до служби урядовців і т. п. кинулись до торговлі і промислу і сьогодні неодин каже: Нема зла, яке не вийшлоб на добре! Ми маємо сьогодні цілі ряди нових купців, нових самостійних промисловців і ремісників, нових самостійних різного роду підприємців і число їх буде з дня на день рости, якщо ми дамо помічну руку нашій молоді, яка хоче посвятитись торговлі і промислові. Маючи це на меті, С. У. К. задумав поки що у Львові створити бурсу для української торговельної молоді, для учеників торговельних шкіл, щоб дати цій молоді дешеве приміщення.

Горстка ініціяторів тої справи при С. У. К. не дасть ради великому завданню, та це не повинно нас знеохотити до праці. Ми не можемо махнути байдуже рукою та сказати: Це пусті балачки! Це справа великої ваги, бо сильно розвинений купецький стан — це підвалина нашого економічного життя, нашого національного відродження! І якщо ми звертаємось до ширшого громадянства з проханням по підмогу і співпрацю, то це не звичайна жебранина, це поклик до зрозуміння ваги великого завдання.

Як може наше громадянство помогти отсій справі? Хто може прийти з матеріяльною підмогою у виді добровільних датків, нехай присилає жертви на адресу: Союз Українських Купців, Львів, ул. Мохнацького ч. 6. Хто прийде нам в підмогу з більшою посильною жертвою, той буде членом основателем бурси! Думаємо, що тут відгукнуться і наші заможніші переселенці в Америці й Канаді і поспішать зі своїми пегожами-жертвами на будову бурси. Кому тяжко приходиться жертвувати готівку, той може жертвувати віктуали, господарські прилади (ліжка, столи, шафи), книжки (перш за все фахові) та всяку іншу всячину, яка лише має якунебудь вартість для започаткованого діла.

Але ще інший рід підмоги, на якій нам теж богато залежить, а саме: моральна підмога. Просимо ширити в народі необхідність торговлі і промислу, просимо посилати молодь до фахових шкіл, до практики в купців і промисловців, просимо звертати увагу кожного маломого купця і промисловця, що його обовязком бути членом Союзу Українських Купців у Львові, що місцеві (провінціональні) купці повинні творити філіяльні гуртки Союзу Українських Купців, що кожний купець повинен вложити що найменше один уділ в Торговельно-Промисловім Банку, заснованім С. У. К., що всі українські купці і промисловці повинні гуртуватися в одну сильну становну організацію, бо лише в єдності й організації сила!

Ось так виглядала би співпраця з нами. Коли наше громадянство зрозуміє вагу наших цілей і змагань, то вже буде богато зроблено! Бурси ми відразу не збудуємо, але зробиться богато, якщо ми зможемо у Львові хочби в піднайманім льокалі примістити з новим шкільним роком бодай 10—15 учеників торг. шкіл, де ми одночасно даватимемо тій молоді доповняючу фахову освіту!

Лише трохи доброї волі й охоти до праці! Спільними зусиллями можемо богато зробити, тільки не спускаймо цієї справи з ока, не переходім над нею до денного порядку!

Д. К.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

НОВИНКИ

— **Ревізії й арешти.** В великий понеділок перевела поліція ревізію у панства Білецьких при вул. Гіпсовій. За чим шукала невідомо, але шукала дуже пильно. Забрала вирізки з польських газет і альбом інвалідів. Питала за якимсь молодим чоловіком, якого вигляд докладно описувала. Того самого дня перевела ревізію також у домі пані Зухаєвичевої при тій самій вулиці. — На третій день свят арештували в Коломиї п. Богдана Кузьму, який виїхав туди на свята до родини. Його перевезли під поліційною ескортою до Львова до вязниці на вул. Яховича.

— **Львівська хроніка.** Львів може не мати завтра вранці хліба, коли на протязі нинішнього дня держ. комісар Стшелецький не дійде з пекарями до порозуміння. — Два нові намагання розпрощатись із життям скінчились перевозом у шпиталь двох сильно-нервових: 19-літнього студ. техніки і 30-літ. музику.

— **Темна хроніка.** Приватний урядовець із Сари Солсмон Вальдман приїхав до Жовкви женитись; найшов наречену, освідчився, дістав 600 дол. задатку на віно, а тоді прийшов до пересвідчення, що кохає іншу, і щез безслідно із Жовкви до Сари, що-правда не з другою нареченою, лише з 600 дол. Аж по році переловили його у Львові, де він встиг за той час оженитись і пропустити долари. — Львівська служниця Антонюківна, закохавшись безнадійно, найшла потішительку, яка за 20 з. приладила їй любовний напиток із трьох фасоль і якогось таємного течива; напиток не поміг Антонюківній, але і не зашкодив; дівчина замісць нареченого придбала трохи досвіду: що не треба вірити ні принагідним нареченим ні принагідним лікам. — У самбірськім повіті піймали шайку бандитів, яка з револьверами і масках напала на один дім в Ольшаницку, домагаючись грошей під загрозою смерти.

— **Негода і врожай.** Сніговиця, що пройшла вчора та передучора над краєм не лишиться без впливу для найближчого врожаю. Сніговиця понищила багато дерев і засівів, не минаючи телеграфічних дротів і залізничих шляхів. Вітер був такий сильний, що багато телефонів і багато радіоапаратів зупинилось. Сніг залишив на провінції великі озера та калабані, що спливають довгими брудними потоками. Найбільші втрати на полях будуть у житі.

— **Виїзд українського театру зі Львова.** Театральна дружина кооперативи „Український Театр" під дирекцією О. Стадника після пятимісячного побуту в дні 18. т. м. покинула Львів і подалась на провінцію. Короткий час театр гратиме в Галичині: в Буську, Золочеві і Тернополі, в першій половині травня верне до Львова з кілька нових вистав, а опісля подасться на турне по Волині.

— **Український різьбар у Львові.** Український мистець-різьбар Андрій Коверко, відомий громадянству Львова з попередніх вистав, співтворець вівтаря і іконостасу у семинарській церкві у Львові та творець недавно викінченого вівтаря в монастирі оо. Василіян у Крехові, відкрив постійне мистецьке ателє у Львові при вул. Антонія 9. Новій мистецькій силі Львова бажаємо якнайкращих успіхів на занятій ним культурній позиції.

— **Після скінченого сезону в театрах Рад. України.** Державні театральні установи Рад. України в більшости вже покінчили свій сезон у місцях осідку. В дні 1. квітня скінчився зимовий сезон в харківській і київській операх та в київському театрі ім. Ів. Франка. Держ. драма „Березіль" у Харкові кінчає свій сезон у дні 1. травня. Частина діячів українського театрального мистецтва подалася на гостинні виступи по Рад. Україні, а навіть по Рад. Союзі, друга частина виїзжає за кордон на студії. У звязку з покінченням сезону повернули на літній побут до Галичини премієр-тенор столичної опери в Харкові Михайло Голинський, дірігент тієж опери Антін Рудницький, артист театру „Березіль" В. Блавацький та артистка київського театру ім. Ів. Франка Софія Стадникова, яка задумує тут святкувати 25-ліття своєї театральної діяльности. Артистка харківського театру „Березіль" Софія Федорцева вертає до Львова в перших днях травня після скінчення літнього сезону. В переїзді до Берліна і Парижа мають незабаром задержатися на кілька днів у Львові відомий режісер театру ім. Ів. Франка в Київі Юра (зять арт. Рубчака) й артист тогож театру Кохан. Як зачуваємо співак Голинський і пяніст Рудницький задумують дати у Львові спільний концерт на дохід Т-ва письменників і журналістів ім. Ів. Франка (на будову відпочинкової оселі).

— **За чистоту адвокатської професії.** Завтра окружний карний суд у Львові видасть присуд у процесі двох львівських адвокатів, з яких один д-р Лютвак закинув прилюдно, друком, другому д-рові Кібіцові автореклямy. Д-р Кібіц подав д-ра Лютвака в суд за образу чести. Оба взяли собі оборонців. На розправі було присутніх чимало адвокатів, уважаючи процес із принціпіяльним підкладом. Діло в тому, чи адвокат може і коли поміщувати в пресі платне виясненя в обороні своїх клієнтів.

— **Нові кандидати.** Чотири франц. офіцири заповідають великанський атлантійський перелет на 6.800 км: двох з Берра над Азорські острови та Бермуди в напрямку Ню Йорку, а двох через Сенеґаль і Ріо де Джанейро.

— **Промоція** тов. Омеляна Шкляра на доктора медицини відбулася 23. березня ц. р. у великій святочній салі віденського університету. — Дня 17. березня ц. р. в авлі університету Карла Франца в Ґрацу відбулася промоція тов. Людомира Зарицького канд. мед. на доктора всіх наук лікарських.

— **Хліборобство в бюджеті Польщі на рік 1928-29** та наше становище до нього буде темою дискусії, яку уладжує Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" дня 20. квітня (пятниця) в год. 6-ій вечером у своїй домівці при вул. Зиморовича ч. 20. Просимо отсим усіх наших послів та сенаторів, а також заінтересованих представників українських економічних установ, яким через опізнення почти не доручено особистих запрошень, щоби взяли участь у цій нараді, бо опінія усталена на основі дискусії буде основою при обговорюванні цієї частини бюджету нашими представниками в соймі та сенаті.

— **Рекорди.** Офіціяльний кат у Варшаві Мацейовський звільнений із служби по причині домагань підвишки, опорожнив місце, на яке є багато кандидатів. Дарма, що катівська пенсія буде тепер знижена, м-ство справедливости має вже купу прохань на цю посаду. — Одна подружа пара в Ню Йорку, поблагословлена „трійнятами", знаходячи приїзду нім. летунів на „Бремені" назвала своїх трьох синів їхніми іменами: Германом, Гінтером і Джемсом. — У Мукдені вода залила в копальні Фушунг 470 осіб. — Титул „найкращої жінки Франції" признало на 1928 рік панцьке жюрі із 15 членів 18-літній Раймонді Аллен, з походження бретонці; вона мала 50 суперниць. — Якась бувша рос. княжна Лободовська, емігрантка в Льондоні, хотіла вмерти і зажила 30 табличок вероналу, а проте не вмерла.

— **Світова всячина.** Французьке м-ство закорд. справ переслало урядам Спол. Держав, Англії, Німеччини, Італії та Японії проект взаємного договору цих держав для осудження війни. — Між союзними державами почались балачки щодо зниження репарац. довгів Німеччини. — Внучка недавно помершого провідника англ. лібералів Асквіт, студентка оксфордського універс. перейшла на католицизм. — У Ґрацу померла доцентка унів. д-р Туайон, авторка більшої студії „Німецька жіноча повість у 18 ст.". — У Варшаві вмер нежданo на серце відомий пяніст Генрик Мельцер. — При землетрусі в Болгарії згинуло кількадесять осіб. — Франц. денник „Ентрансіжан" спростовує рішуче звістку, буцім-то Шаляпін має намір вернутись до СРСР. — Берлінському кореспондентові „Правди" Гросманові франц. конзулят відмовив візу на вїзд у Париж. — Д-р Вероноа, їдучи з Севілі в Мадрид на авті, ранений підчас вибуху. — У Льондоні помер визначний англ. публіцист, редактор „Івнінг Стандард" Гомпсон. — Нові в Шанхаї рицині висилали Горькому в нагоди його ювілею привіт із повідомленням, що наркому … величають його „почесним … транспортних робітників".

— **Горою почуття краси!** Свого часу появилися були в одній газеті два матримоніяльні оголошення одно побіч другого. Перше: „Шукаю товариша життя. Маю пять тисяч долярів посагу і вищу освіту". Друге: „Шукаю товариша життя. Маю велику збірку прекрасних килимів з фабрики М. Хамули, сині очі і високий ріст". На перше оголошення ніхто не відгукнувся, на друге прийшла гора листів і нього літа виходить панночка замуж.

— **Загальні Збори Українського Краєвого Т-ва Опіки над Інвалідами** відбудуться в суботу, дня 21. ц. м. в год. 4. попол. в салі Української Бесіди у Львові, вул. Рутовського 21. Просимо ВП. Членів Т-ва о численну участь. — **Управа УКТОНІ.**

— **Любка Колесса**, яка бере співучасть у симфонічному концерті Польського Муз. Т-ва у Львові (пятниця, 20. ц. м., Хорущини 7), відіграє крім „Концерту Ес-дур" Ліста також „Концерт Е-моль" Шопена.

Театри.

„Кооператива Український Театр" під дир. Н. Стадника (вул. Шашкевича):

Перерва.

Міський великий театр:

20-го г. 7·30 веч. „Статисти життя", Бірабо.

21-го г. 3 попол. „Гамлет" для молоді (знижка).

21-го 7·30 веч. „Жидівка", виступ Дигаса.

22-го г. 3·30 попол. „Веселі куми з Віндсору".

22-го г. 7·30 веч. „Статисти життя".

Міський „Театр Новин":

20-го г. 8. веч. „Леді Шік".
21-го г. 8. веч. „Леді Шік".
22-го г. 3·30 попол. „Лише Ти...".
22-го г. 8. веч. „Леді Шік".

КІНА.

„Аполльо": „Каруселя знущань".
„Лев": „Дама у спальнім вагоні".
„Палас": „Кохання Йоанни Ней".
„Фатаморгана": „Любоші".

Дописи.

ЗАМАРСТИНІВ. (Невідрадне положення в нашій захоронці). Дня 1. п. м. відбувся в нашій захоронці на Замарстинові концерт в память Шевченка. Програма концерту була досить довга, переплітана відповідно підібраними деклямаціями і співами. На закінчення виставлено декілька живих образів. Концерт як своєю програмою і її виконанням, так і влучно підібраними до кожної точки строями зробив велике враження на присутніх в салі. Передовсім подобався живий образ „Козак на могилі", „Україна з Тарасиком", „Тарас — мале бідне сиротя" й „Молитва дитини", які ніколи не затруться в памяти. А щож на це наші замарстинівські громадяни? Як звичайно: без горівки ані кроку не поставлять. В пяному стані поприходили деякі з них, щоб разом з малою дітворою віддати поклін памяти Т. Ш... Концерт зробив і на них велике враження, бо пари з уст не пустили. Але за те дали себе відчути по концерті. Бо счинили таку авантуру, що на їхній „концерт" злетілося далеко більше учасників, як було до того часу на салі. Якаж причина цеї авантури? Ось замарстинівські пані „дівчі" зачали виливати свій гнів і обурення проти тамошньої виховательки за те, чому їх діти таку, а не іншу ролю грали. Автентичні слова: Чому моя дитина не грала ролі козака, або: Чому моя дитина не деклямувала? І т. п. Справді сором було слухати! Не знають панині, що може навіть тому не деклямували їх діти, що затроєні алькоголем і стали нездібними навіть вивчити деклямацію. Стид тай годі!

ТЕРНОПІЛЬ. (Шевченківський концерт). Молодь обох українських гімназій у Тернополі відсвяткувала 3. 4. ц. р. 67-і роковини смерти Тараса Шевченка прилюдним концертом. Програма концерту була багата (18 точок) і добірна: були хорові продукції жіночого, мішаного і мужеського хору, сольо-співи учениць і учениці, сольо скрипкове, дві деклямації і реферат. Хорові точки мішаного хору: Вербицького — „Заповіт", Топольницького — „Ой, три шляхи" і Воробкевича — „Думи мої" вийшли бездоганно. На особливу увагу заслугує мужеський хор при українській гімназії під проводом молодого дірігента уч. 7. кл. Двораківського. Зі сольоспівів дуже гарно вийшло барітонове сольо „І знов страшні чутки" — Безкоровайного, відспіване уч. 7-ої кл. Шевчуком, який віддавна славиться своїм голосом у гімназії. Сопранове сольо „Ой одна я, одна" уч. 5-ої кл. Мельниківної було виконане добре, однак надто слабий (як на салю) голос співачки не викликав належного вражіння. Уч. 6-ої кл. Ковальський відіграв композицію І. Левицького „Романца". Своєю гарною грою на скрипці зєднав собі виконавець загальну симпатію і доказав свою дійсно музикальну освіту. Деклямації: „Інтродукція до Гайдамаків" уч. 7-ої кл. Збірівної і „Сон" (на чужині) уч. 7-ої кл. Качалуби були (головно друга деклямація) добрі. Окреме місце треба визначити справі реферату уч. 7-ої кл. Пашука: „Загальна освіта Т. Шевченка". Відчит був солідно опрацьований на основі листів Шевченка, його денника та повісти „Художник".

Обсерватор.

Лист до Редакції.

Високоповажаний Громадянине Редакторе!

У ч. 35. „Діла" з 15. лютого 1928 р. надруковано листа В. Заїкина, де він намагається пояснити своє тяжке становище обвинуваченого в провокаторстві, між іншим, „особистими рахунками". У липні, бачите, місяці 1917 р. на нього, В. Заїкина, десь донесено, а одним із авторів цього доносу, як товариші Заїкина „висловлювали здогад", був і я, нижче підписаний, що мав нібе з В. Заїкином якісь „особисті рахунки". З того, мовляв, і почалося нещастя.

На великий жаль В. Заїкинові, обвинувачення його в провокаторстві базується не на фантастичних „здогадах" його товаришів і не менше фантастичних „особистих рахунках" (принаймні щодо мене), а на занадто очевидних документах.

По перше. У харківській газеті „Южный Край" з 17. червня 1917 р. ч. 14084 у реєстрі агентів харківської „охранки" появився „Заикин Виктор Михайлович, студ.-юрист, кличка „Золотарев", „Звонов", соц.-дем. сообщал сведения о студ. настроении с ноября 1914 г. за жал. 30 руб. в месяц в качестве секретного сотрудника Хар. Жанд. Упр."

По друге. У друкованій книзі „Список студентов Императорского Харьковского Университета на 1915-1916 академический год" (Харьков, Типография „Печатное Дело", Конторская, Клещеевский пер. № 3-ий, 1916) в альфабетному реєстрі студентів, на 92 ст. під № 1182 надруковано: Заикин Вячеслав Михайлович. Юр. 3 сем." і ніякого другого „Заикина" в книжці немає, як також у подібній книжці на 1914-1915 ак. р. на 78 ст. під № 1088 знов „Заикин Вячеслав Михайлович. Юр. І. сем." і ніякого іншого „Заикина" немає.

По третє. В архіві „Харьков. Жанд. Управл." зберігся рукописний зошит-денник „Золотарьова-Звонова" з альфабетним реєстром тих осіб, що про них „Золотарьов-Звонов" згадує в своєму деннику. Із цього денника видно, що „Золотарьов-Звонов" висвітлював жандармерії геть увесь український рух у Харкові (почасти й ширше) від найправішого напрямку до найлівішого (від Вича-Лубенського до Коряка), і що цілий ряд арештів і заслань українців в 1915-1917 рр. виникли як безпосередній наслідок провокаторської діяльности „Золотарьова-Звонова". Мене, як учасника харківського громадського життя з весни 1916 р. і знайомого з В. Заїкином, цей денник разом із численними іншими матеріялами „Хар. Жанд. Упр." так переконує, що „Золотарьов-Звонов" і „Вячеслав Заикин" це та сама особа, що я ані на хвилину не завагавсяб щодо цього навіть і тоді, колиб не було тієї газетної замітки про „Виктора Заикина", де, очевидно „Виктор" зам. „Вячеслав" надруковано просто з недогляду, бо все інше („Михайлович", „юрист") цілком покривається з університетськими даними про нього.

До речі, дві слові про заяву В. Заїкина в вищезгаданому листі, нібе в реєстрах співробітників „Хар. Охран. Отд." надрукованих у 1917 р. „є 2 чи 3 цілком чужі мені особи з моїм прізвищем (дуже поширеним на Харківщині)". Наскільки можу пригадати (тут уже я посилаюся тільки на свою память, бо нема часу перевірити по газетах), інших „Заикиних" серед оголошених співробітників „Хар. Охр. Отд." не було, а був оголошений ще учень середньої школи „Заїко", до революції діяльний член української революційної „Юнацької Спілки" і очевидно до В. Заїкина дуже близька людина, бо В. Заїкин, знайомлючи мене з тим Заїком так за місяць до початку революції, дуже просив опікуватися ним як гарним молодиком і талановитим хлопцем. Скоро цей Заїко довірочно передав мені зошит революційних віршів, а наступної ночі мене зревізовано.

І всеж таки скажу, що ні тоді, ні з початком революції у мене особисто не було навіть підозріння на В. Заїкина, аж поки не появилося його прізвище в газеті, і відколи всі відомі мені колишні партійні товариші В. Заїкина (українські соц.-дем.), з якими я тільки міг і можу бачитися, вважають його за провокатора. Але детальне й безпосереднє ознайомлення з усіма вгорі згаданими документами не тільки переконало мене в тім, що В. Заїкин — провокатор, а показало разючі подробиці дореволюційних громадських подій у Харкові, що стали мені, як на долоні ясні на тлі провокаторської діяльности Золотарьова-Звонова-Заїкина.

Насостанці дозволю собі висловити свій погляд на громадське значіння обвинувачення людини в провокаторстві. В. Заїкин у своєму листі пише, що „в той переходовий, революційний час (літо і осінь 1917 р.) були це дуже тяжкі обвинувачення". На мій погляд, такі обвинувачення тяжкі не тільки „в той... час", хоч з другого боку не менше суспільне значіння мають і обвинувачення людини в такому наклепі, як закидає В. Заїкин мені — хочаб і в формі „здогадів" товаришів. Ославити безневинну людину (та ще донос зробити) провокатором з „особистих рахунків", на мій погляд, перед лицем суспільства є тимже, що й бути провокатором — хіба що з кількісною одмінністю, але не з якісною. Досі не доводилося мені не тільки безпідставно, а й з підставами публично обвинувачувати людину в провокаторстві, але листом своїм В. Заїкин, як то кажуть, „кинув мені рукавичку". Ну щож, на герць мені не випадає ставати, але сторонні глядачі і свідки повинні знати, що це не „рукавичка", а брудна ганчірка, і кинув її не ображений лицар, а знахабнілий провокатор.

Харків, 10. III. 1928.

Олекса Синявський.

ОПОВІСТКИ.

Оповіщення Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" в справі вибору відпоручників на Загальні Збори.

Покликуючись на попереднє загальне оголошення в цій справі подається до прилюдного відома, що в ціли вибору відпоручників на Загальні Збори" „Дністра", відбудуться виборчі збори членів того Товариства в поодиноких політичних повітах, згідно виборчих округах як слідує:

43) в **Дрогобичи** дня 30. квітня 1928 в понеділок, в год. 1. в полудне в салі Народного Дому під проводом п. Володимира Кузьмовича, директора гімн., в ціли вибору трох відпоручників з пол. повіту Дрогобич.

44) в **Добромили** дня 30. квітня 1928 в понеділок в год. 1. в полудне в салі „Народного Дому" під проводом судді п. Матвія Сороківського в ціли вибору одного відпоручника з політ. повітів Добромиль, Ряшів, Березів, Ланьцут, Ніско, Переворськ.

45) в **Бучачи** дня 26. квітня 1928 в середу в год. 1. в полудне в салі „Міщанського Братства" в Народнім Домі під проводом п. Юрка Луціва, с. Даниїла, голови читальні „Просвіти" в ціли вибору двох відпоручників з політ. повіту Бучач.

46) в **Ліску** дня 24. квітня 1928 у вівторок в год. 1. в полудне в салі читальні „Просвіти" під проводом о. Юліяна Шупната в ціли вибору двох відпоручників з політ. повітів Ліско, Новий Торг, Новий Санч, Грибів, Горлиці, Ясло, Кросно і Стрижів.

47) в **Раві Руській** дня 29. квітня 1928 в неділю, в год. 5. попол. в салі Народного Дому під проводом п. Стефана Карпи місц. господ. в ціли вибору трох відпоручників з політ. повіту Рава Руська.

48) в **Станиславові** дня 30. квітня 192 в понеділок, в год. 1. в полудне в салі Українського Сокола, при вул. Третого Мая ч. 18 під проводом о. Івана Горпинкевича, катехита в ціли вибору трох відпоручників з політ. повіту Станиславів.

49) в **Турці** дня 25. квітня 1928 в середу в салі філії „Просвіти" в год. 1. в полудне під проводом інж. Теофіля Горницького в ціли вибору одного відпоручника з політ. повіту Турка.

50) в **Калуші** дня 30. квітня 1928 в понеділок, в год. 1. в полудне, в салі Народного Дому під проводом о. Володимира Тисовського місцевого пароха, в ціли вибору двох відпоручників з політ. повіту Калуш.

51) в **Городку Яг.**, дня 26. квітня 1928 в четвер, в год. 1. в полудне в салі Повітового Союза Кооператив під проводом о. Епіфанія Роздольського, місцевого пароха в ціли вибору двох відпоручників з політ. повіту Городок Яг.

ДИРЕКЦІЯ
Товариства взаїмних обезпечень
„Дністер".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає